Image not found or type unknown

Zawiadomienie do RPO ws. nowego rozporządzenia MZ

30 kwietnia 2020 r. Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej w piśmie do Rzecznika Praw Obywatelskich Adama Bodnara zwrócił się z zawiadomieniem wskazującym na możliwość naruszenia wolności i praw człowieka i obywatela przez wydanie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2020 r. *w sprawie standardów w zakresie ograniczeń przy udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej pacjentom innym niż z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 przez osoby wykonujące zawód medyczny mające bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem lub zakażeniem tym wirusem*.

Rozporządzenie wprowadza dla pracowników medycznych, uczestniczących w udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej pacjentom z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 zakaz udzielania świadczeń opieki zdrowotnej innym pacjentom.

Samorząd lekarski sprzeciwia się temu rozporządzeniu, ponieważ będzie powodem istotnych braków lekarzy w innych placówkach ochrony zdrowia, co doprowadzi do drastycznego ograniczenia dostępu pacjentów do należnych im świadczeń opieki zdrowotnej. Ponadto rozporządzenie narusza wolności i prawa obywatelskie lekarzy.

Prezes NRL zawnioskował do RPO o przeprowadzenie wszelkich czynności zmierzających do ustalenia, czy w powyższej sprawie nie zostały naruszone prawa i wolności obywatelskie. W przypadku stwierdzenia naruszenia, Prezes NRL zawnioskował, aby ta informacja została skierowana do Ministra Zdrowia z wezwaniem do uchylenia omawianego rozporządzenia.

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej opiniowało projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie standardów w zakresie ograniczeń przy udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej pacjentom innym niż z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 przez osoby wykonujące zawód medyczny mające bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem lub zakażeniem tym wirusem*. W stanowisku Nr 41/20/P-VIII z dnia 21 kwietnia 2020 r. PNRL zgłosiło 14 zasadniczych uwag do projektu MZ, w tym uwagi dotyczące niedopuszczalnego z punktu widzenia konstytucyjnych standardów ograniczenia wolności pracy i działalności gospodarczej. Minister Zdrowia nie uwzględnił zgłoszonych uwag, ani nie podjął próby dialogu z samorządem lekarskim, co do zasadności zastrzeżeń.

W stanowisku wskazano, że rozporządzenie zawiera rozwiązania prawne charakterystyczne dla stanów nadzwyczajnych, takie jak ograniczanie konstytucyjnie gwarantowanej wolności działalności gospodarczej i wolności pracy. Ograniczenia tych wolności mogą być przyjmowane zgodnie z art. 233 ust. 3 Konstytucji RP w czasie stanu klęski żywiołowej, a w innych sytuacjach tylko w formie ustawy i z zachowaniem zasad art. 31 ust. 3 Konstytucji. Warunki te – szczególnie wymóg formy ustawy - nie zostały zachowane. Minister Zdrowia nie się odniósł do tego argumentu.

Zgłoszono zastrzeżenia wobec przyjętego w rozporządzeniu trybu ubiegania się o zwolnienie danej osoby z zakazu pracy, który przewiduje, że z wnioskiem o zwolnienie z zakazu może wystąpić wyłącznie kierownik podmiotu leczniczego, a lekarz, którego ten zakaz dotyczy jest pozbawiony tego prawa. Pozbawienie lekarza prawa do złożenia takiego wniosku i przyznanie tego uprawnienia wyłączenie zatrudniającemu go pracodawcy nie znajduje żadnego uzasadnienia. Ograniczenie wolności wykonywania zawodu dotyka lekarza i to on powinien zachować legitymację do wnioskowania o zwolnienie go z tego zakazu.

Według samorządu lekarskiego w rozporządzeniu brakuje trybu odwoławczego od decyzji o

ograniczeniu możliwości wykonywania zawodu. Odwołanie takie powinno przysługiwać zarówno wobec informacji kierownika podmiotu leczniczego o ustanowieniu ograniczenia, jak i od decyzji wojewody lub dyrektora oddziału wojewódzkiego NFZ o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie z zakazu.

Poważne zastrzeżenia budzi także dołączone do projektu rozporządzenia polecenie Ministra Zdrowia skierowane do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia. Polecenie to, wydane na podstawie art. 10a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*, ma zapewnić finansowanie rekompensat dla lekarzy, którzy zostaną pozbawieni możliwości wykonywania zawodu poza podmiotem zwalczającym COVID-19. Prezydium NRL zwróciło uwagę, że kwestia rekompensaty za utracone zarobki jest na tyle ważna dla ochrony majątkowych interesów personelu medycznego objętego tą regulacją, że powinna zostać włączona do treści rozporządzenia. Uregulowanie prawa do wynagrodzenia w drodze polecenia Ministra Zdrowia wydawanego Prezesowi NFZ, który z kolei ma przekazać środki finansowe podmiotom zatrudniającym personel medyczny, może nie być wystarczające do nabycia przez pracowników medycznych roszczenia o wypłatę należnej im kwoty, ponieważ polecenie nie jest aktem prawa powszechnie obowiązującego w myśl art. 87 Konstytucji RP. Tego rodzaju uregulowanie (w trybie polecenia) nie przewiduje żadnych mechanizmów odwoławczych np. na wypadek nieprawidłowego naliczenia dodatkowego świadczenia lub odmowy wypłaty.

W treści „polecenia" wydawanego przez Ministra Zdrowia Prezesowi NFZ przewiduje się ograniczenie rekompensaty do 50% lub do 80% utraconych przez personel medyczny dochodów oraz kwotowe wyznaczenie górnej granicy tej rekompensaty. Takie ograniczenie rekompensaty nie znajduje żadnego uzasadnienia. Pracownicy medyczni, którzy utracili swoje dochody uzyskiwane poza podmiotami zwalczającymi COVID-19 powinni mieć prawo do dodatkowego wynagrodzenia, które zrekompensuje w pełni (a nie tylko częściowo) utracone dochody.